

Hüseyn Hüseynzadə – 90

“Foto Hüseyn Hüseynzadəninindir”

Uşaqlığımdan iki Hüseyn Hüseynzadə tanımışam: biri şair (sonradan Hüseyn Arif), biri də fotojurnalist. Hər ikisi böyük sənətkar olub. Biri sözün şəklini çəkib, digəri – gözlə gördüyünün...

Sonralar şair Hüseyni dəfələrlə görsəm də, onun fotoqraf adaşını görməmişəm. Amma bir vaxtlar işlədiyi bizim qəzetdə (o zamankı “Kommunist”də), eləcə də “Vışka”da, Moskva nəşrləri olan “Pionerskaya Pravda” və “Komsomolskaya pravda”da çıxan şəkillərinə, fotoalbomlarına heyran qalmışam. Bir də “Bakıda qış”ın gözqamaşdıran bəyaz örtüyünə, “Xınalıq”dakı, “Lahic”dakı, “Qobustan”dakı, “Dağlıq Qarabağ”dakı, “Naxçıvan”dakı ecəzkar

niatürlərlə işi, Tarix muzeyinin fondundan dekorativ tətbiqi sənətin 8 albomu – zərgərlik məmulatlarının, xalçaların, mis əşyaların və keramikanın, silah və geyimin forma, faktura və rənglərini üzə çıxarmaq üçün polixrom işıq və fonları, slaydlarının texniki sənətkarlığı, milli incəsənətin mahiyyətinin dərkindən soraq verən “rəsm”ləri bu qəbildəndir.

Onun – balacaların “saqqallı baba” dedikləri azman sənətkarın fotoları bədiyyatı

O, bir vətəndaş kimi ictimai fəallığı ilə də seçilib. Məsələn, qanıqən sovet ordusunun “Qanlı yanvar” qırğını zamanı həmkarları Rəsim Sadiqov, Fərid Əşrəfoğlu, Mirnaib Həsənoğlu, Oleq Litvin kimi, o da bütün Bakını gəzib, atəş səsləri altında şəhidləri, yaralıları, dağıdılan yerləri çəkib və 20 Yanvar həqiqətlərinin foto ilə dünyaya çatdırılmasına nail olub...

Dostlarının dediyinə görə, o, sirli-sehirli bir aləm olan yarımqaranlıq fotolaboratoriyasında iplərdən asdığı lentlərin, şüşələrə yapışdırıb qurutduğu şəkillərin yanında hər zaman xoşbəxt görünüb. Çünki sevimli sənəti daim ona fərah gətirib. Qəzet və jurnallarda dərc olunan “Foto Hüseyn Hüseynzadəninindir” yazılı şəkillərini pasibanlarına göstərərək qürurlanıb. Bir də o, tez-tez “dəmir at”ına – “Niva”sına minib kəndə-kəsəyə “ov”a yollanmağı çox xoşlayıb. Tarixiləşdirdiyi anlar 60-dan çox albom və kitabda toplanıb.

Özü isə deyirdi: “Mən xoşbəxtəm, çünki yarım əsrdən çox sevdiyim işlə məşğul olmuşam. Şikayətlənmək günahdır – bir çox nəşriyyatlarda fotomüxbir işləyərək xeyli ölkə və şəhərlər gəzmışəm, dağlarda, doğma diyarın ən uzaq yerlərində olmuşam, sərgilərdə iştirak etmişəm, maraqlı insanlarla görüşüb, onların vasitəsilə böyük fotoqrafiya sənətini dərk etməyi öyrənmişəm! Çox inanmaq istəyirəm ki, fotopovestlər, fotohekayələr, fotoqrafiyalardakı nağıllar – bütün bunlar tamamilə real və uzaq olmayan gələcəyin işləridir. Mənim şəkillərim – həyatımın səhifələridir”.

Hüseyn Hüseynzadə 5 ildir ki, fani dünyanı tərk edib. İndi onu saralıb-solmayan fotoları, portretləri, əbədiləşdirdiyi tarixi anlar yaşıdır.

Əli NƏCƏFXANLI
XQ

mənzərələrə sanki kamerasının gözü ilə baxmışam. Onu çox sevdiyim foto sənətimizin brendi hesab etmişəm.

Hüseyn Hüseynzadə 1935-ci ildə dünyaya göz açıb. Neft-kimya institutunu bitirib, elə ilk fotoları da neft mədənlərinə, çətin neftçi peşəsinə aid olub. İlk kitabı 1964-cü ildə, fotoqrafın 29 yaşı olanda işıq üzü görüb və “Neft Daşları” adlanır. Zəhməti və yaradıcılığı daim yüksək qiymətləndirilib. O, “Press-foto 62” beynəlxalq müsabiqəsində fərqlənib, Azərbaycan Jurnalislər İttifaqının “Qızıl qələm”, Berlində “İnterpressfoto” sərgisində “Uğur” mükafatlarına layiq görülüb. Həmçinin dəfələrlə Azərbaycanda “İlin fotoqrafı” adını qazanıb.

El dilində desəm, yaxşı mənada “gördüyümdən kirə istəyən” fotojurnalist Hüseyn Hüseynzadənin bütün sahələrdən olan çəkilişləri uğurlu alınır. Elmlər Akademiyasının Ölyazmalar Fondundakı mi-

ilə heyratəmiz rəsm əsərlərini xatırladır. Uşaqları çəkməyi sevdiyi kimi, Azərbaycan kulinariyasının “dadını-duzunu” göstərməyi də əsl “dequstator” kimi bacarıb. “Kabab və qəlyanaltılar”ının, “Plov və şərbətlər”inin sərgiləndiyi unikal albomları milli mətbəximizi bütün dünyaya tanıdıb.

Hüseyn Hüseynzadənin reportajlarında özəl dinamika olub, şəkilləri işıq və kölgənin, ağ və qaranın qeyri-adi uyurluğu ilə seçilib. Sonradan rəngli fotoqrafiyaya keçib. Kamerasının şaqqaşaq səsləri onun mənalı ömrünün melodiyası olub.

Fırlanan dünyanın anbaan dəyişən mənzərələrini zövqlü, itigözlü foto ustası, duyğusal rəssam kimi müşahidə edərək kameranın yaddaşına köçürüb. Bilib ki, “axan çay 1 dəqiqə sonra daha həmin ki olmayacaq”. Qaçan anı tutdunsa, tutdun, qənimət çəkiliş çevirdinsə, çevirdin! Gecikdinsə, deməli, heç də “mahir an ovçusu” deyilsən.